

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА

Кафедра майстерності актора

АНОТАЦІЯ

До творчого проєкту

**Захист сценічного образу Аргана в дипломній виставі за п'єсою
Жана-Батиста Мольєра «Удаваний хворий»
на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»**

Виконав:

здобувач першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»

Володимир АГЄЄВ

Керівник творчого проєкту:

заслужена артистка України,

старший викладач кафедри
майстерності актора ХДАК

Ольга ДВОЙЧЕНКОВА

Рецензент:

режисер-постановник Харківського
академічного театру музичної комедії,

заслужений діяч мистецтв

Олександр ДРАЧОВ

Допущено до захисту

Зав. кафедри _____ / Віталій МІЗЯК /

11 червня 2025 р

Харків 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 «ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО ДЖЕРЕЛА МОЛЬЄРА «УДАВАНИЙ ХВОРИЙ»»	4
1.1. Життєвий і творчий шлях автора Мольєра	4
1.2. Історія написання та художнє втілення п'єси «Удаваний хворий»	6
1.3. Опис основних подій згідно розвитку сюжету	7
РОЗДІЛ 2 «МЕТОДИКА РОБОТИ НАД СЦЕНІЧНИМ ОБРАЗОМ»	11
2.1. Характеристика та аналіз образу Аргана	11
2.2. Образ Аргана та його взаємовідносини з іншими персонажами	12
2.3. Робота над характером та характерністю	14
2.4. Надзавдання та наскрізна дія	15
РОЗДІЛ 3 «СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ ОБРАЗУ АРГАНА»	16
3.1. Використання виразних засобів для становлення сценічного образу (голосова та пластична характеристики, темпоритм ролі)	16
3.2. Костюм, грим та реквізит	16
ВИСНОВКИ	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	19
ДОДАТКИ	20

ВСТУП

Творчий проєкт присвячений аналізу роботи над сценічним втіленням образу Аргана — головного персонажа п'єси французького драматурга Мольєра «Удаваний хворий». В представленій роботі я дослідив образ Аргана. Це заможну людина, що вважає себе тяжкохворим і через це витрачає великі кошти на лікарів і лікування, а також нав'язує своїй дочці Анжеліці шлюб з лікарем для власної вигоди та ігнорує її прагнення бути з коханою людиною.

Актуальність цієї роботи полягає в тому, що за допомогою Аргана автор п'єси розкриває нам основну проблематику твору - надмірне або маніакальне захоплення та переживання щодо власного здоров'я, яке призводить до відірваності від реальності, деградації особистості, проблем взаємодій із зовнішнім світом.

Метою роботи є опанування навичок аналізу матеріалу, образу та вміння застосовувати засоби сценічного втілення, щоб донести до глядача ідею, яку закладав автор у свій твір. Це потребує вирішення таких **завдань**:

- дослідити біографію Мольєра, становлення його особистості, світогляду та контекст часу, в якому він жив і відображення всього цього в п'єсі «Удаваний хворий»;
- проаналізувати характер персонажа, його взаємовідносини з іншими персонажами п'єси;
- дослідити проблематику п'єси і персонажа;
- проаналізувати актуальність проблематики;
- дослідити засоби практичного втілення сценічного образу.

РОЗДІЛ 1 «ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЬОГО ДЖЕРЕЛА МОЛЬЄРА «УДАВАНИЙ ХВОРИЙ»»

1.1. Життєвий і творчий шлях автора Мольєра

Мольєр (справжнє ім'я Жан-Батист Поклен) народився 15 січня 1622 року у Парижі в сім'ї купця й шпалерника Жана Поклена. Дядько Мольєра — Мішель Мазуель, був музикантом, створював музику для балетів, у 1654 році його призначили керівником Королівського оркестру. Згодом у Мольєра з'явилися три брати та двоє сестер, проте всі вони померли в ранньому віці. Він втратив матір, коли йому було 10 років, не був особливо близький до батька. Після смерті матері він жив з батьком в заможному районі Парижа. Батько згодом одружився вдруге, але помер, коли Жан-Батисту було 14. Спочатку навчався в паризькій початковій школі, а згодом вступив до престижного єзуїтського коледжу Клермон, де завершив навчання в суворому академічному середовищі та вперше відчув життя на сцені.

У 1631 році його батько Жан Поклен придбав у двору Людовика XIII посади камерді королівських покоїв та доглядача за килимами й оббивкою. Його син обійняв ті ж посади в 1641 році. Титул надавав Мольєру 300 ліврів на рік і забезпечував низку вигідних контрактів. Мольєр також навчався на провінційного юриста приблизно в 1642 році, але немає документальних підтверджень того, що він коли-небудь отримав цю кваліфікацію. Досі він дотримувався планів свого батька, які добре йому послужили; він спілкувався з дворянством у коледжі Клермон і, здавалося, був призначений для кар'єри на посаді, яку забезпечив йому батько.

У червні 1643 року, коли Мольєру був 21 рік, він вирішив залишити свій соціальний клас і розпочати кар'єру на сцені. Попрощавшись з батьком, він приєднався до акторки Мадлен Бежар, з якою перетинався раніше, і заснував «Ілюстрований театр» за 630 ліврів. Пізніше до них приєдналися брат і сестра Мадлен.

Театральна трупа збанкрутувала у 1645 році. Мольєр став головою трупи, можливо, частково завдяки своїй акторській майстерності та юридичній освіті. Однак трупа набула великих боргів, здебільшого за оренду театру.

Саме в цей час він почав використовувати псевдонім Мольєр. Цілком ймовірно, що він змінив своє ім'я, щоб позбавити батька сорому за наявність актора в родині (акторів, хоча й більше не ганьбила держава за Людовіка XIV, все ще не дозволялося ховати у священній землі).

Після ув'язнення він і Мадлен розпочали театральну подорож провінціями з новою театральною трупою ; це життя тривало близько дванадцяти років. З цього періоду збереглося небагато п'єс.

Мольєр був змушений діставатися Парижа поетапно, залишаючись за його межами на кілька тижнів, щоб просунути серед вищих джентльменів і дозволити своїй репутації поширитися на Париж. Мольєр прибув до Парижа в 1658 році та виступив перед королем у Луврі. Загублений фарс «Закоханий лікар» мав величезний успіх і вирішив долю трупи: король надав їй придворний театр Пті-Бурбон, у якому вона грала до 1661 року, поки не перейшла до театру Пале-Рояль, де вже виступала аж до смерті Мольєра. З моменту утвердження Мольєра в Парижі починається період його інтенсивної драматургічної роботи, напруженість якої не слабшала до самої його смерті. За цих 15 років (1658—1673) Мольєр створив усі свої найкращі п'єси, які викликали, за небагатьма винятками, запеклі нападки з боку ворожих йому суспільних груп.

Незважаючи на власну схильність до трагедії, яку він намагався вдосконалити в Ілюстрованому театрі, Мольєр прославився своїми фарсами, які зазвичай склалися з однієї дії та виконувалися після трагедії. Він почав писати повноцінні п'ятиактні комедії у віршах, а пізніше зосередився на написанні музичних комедій, у яких драма переривається піснями та/або танцями.

Однак у цей час назрівало протистояння. У французькому вищому суспільстві виникла група, яка протестувала проти надмірного « реалізму » та зухвалості Мольєра. Мольєр завжди обережно ставився до інституту монархії.

Він заслужив становище одного з улюбленців короля та користувався його захистом від нападок двору. Король нібито запропонував Мольєру призупинити вистави «Тартюфа», і автор швидко написав «Дом Жуан, або свято де П'єра», щоб замінити його. Він описує історію атеїста, який стає релігійним лицеміром і за це карається Богом. Цей твір також був швидко призупинений. Король, знову продемонструвавши свій захист, став новим офіційним спонсором трупи Мольєра.

У 1666 році було поставлено «Мізантропа». Це був комерційний провал, що змусило Мольєра негайно написати «Лікаря всупереч собі» (*Le médecin malgré lui*), сатиру на офіційні науки. Ця п'єса мала успіх. Разом з тим, в кількох своїх п'єсах Мольєр зображував лікарів свого часу як пихатих осіб, які розмовляють латиною, щоб вразити інших фальшивою ерудицією, і знають лише клізми та кровотечі як (неефективні) ліки.

1.2. Історія написання та художнє втілення п'єси «Удаваний хворий»

У 1661 році Мольєр представив комедійні балети. Комедійний балет — жанр французької драматургії, який поєднує розмовну п'єсу з інтерлюдіями, що містять музику та танець. Ці балети були перехідною формою танцювального виконання між придворними балетами Людовика XIV та мистецтвом професійного театру, яке розвивалося з появою використання просценіуму. Комедійні балети виникли випадково, коли Мольєра залучили до постановки як п'єси, так і балету на честь Людовика XIV, і він виявив, що у нього недостатньо великого акторського складу, щоб задовольнити ці вимоги. Тому Мольєр вирішив поєднати балет і п'єсу, щоб досягти своєї мети, поки виконавці переводять подих і переодягаються. Ризикований крок окупився, і Мольєра попросили поставити ще дванадцять комедійних балетів до його смерті. Під час комедійних балетів Мольєр співпрацював з П'єром Бошаном (хореограф) і Жаном-Батистом Люллі (композитор). Комедійні балети тісно поєднували танець з музикою, а дія п'єси, а стиль безперервності чітко відрізняв ці вистави від придворних балетів того часу; крім того, комедійні балети вимагали, щоб як

танцюристи, так і актори відігравали важливу роль у розвитку історії. Подібно до придворних балетів, у комедійних балетах спілкувалися як професійно навчені танцюристи, так і придворні – Людовик XIV навіть зіграв роль єгиптянина у «Примусовому шлюбі» Мольєра (1664).

У 1672 році померла Мадлен Бежар, і Мольєр страждав від цієї втрати та погіршення власної хвороби. Хоча і написана смертельно хворим на туберкульоз Мольєром, комедія «Удаваний хворий» — одна з найвеселіших і найжиттєрадісніших його комедій.

В «Удаваному хворому» Мольєр хотів завершити новий жанр комедії, комедію-балет. Отже, йдеться про створення театру, який поєднує кілька форм вираження, де музика, пісні та танці розважатимуть глядачів і опосередковано готуватимуть їх до важливих тем п'єси.

Але тепер Мольєр свариться з композитором Люллі, який отримав від Людовика XIV неймовірний привілей дозволяти або забороняти будь-яке музичне видовище, що виконується в королівстві... Мольєр зрештою отримує дозвіл від самого короля використовувати шістьох співаків і дванадцять скрипок.

Щоб створити ці інтерлюдії, Мольєр працював із відомим на той час композитором Марком-Антуаном Шарпантьє (автор головної теми з прелюдії до *Te Deum* H.146, *Marche en rondeau*).

Під час вистави, Мольєр, який грав Аргана, знепритомнів на сцені від сильної кровотечі, але після цього він наполягав на тому, щоб дограти виставу до кінця. Згодом, під кінець вистави він знов знепритомнів, а потім його відвезли додому, де драматург помер через кілька годин.

1.3. Опис основних подій згідно розвитку сюжету

П'єса починається з того, що Арган сидить і переглядає рахунки за лікування в поточному місяці, разом з тим порівнюючи їх з рахунками за попередній місяць. Арган обурений великими сумами за лікування та помічає, що минулого місяця він випив більше ліків, ніж в поточному. Це наводить герою на думку, що “погіршення” його самопочуття пов’язано з недовгою

кількістю ліків, тому він прийшов до висновку, що їх потрібно більше. А більше ліків може дати його лікар на ім'я Пургон. Помітивши, що поруч з ним нікого немає, Арган кличе спочатку спокійно, а потім трохи знервовано кличе свою служницю Туанетту. Туанетта роздратована тим як водять за ніс його господаря. Під час розмови з Туанеттою, Аргана відвідує ідея щодо того, як можна зекономити на лікуванні та просить покликати до себе його дочку Анжеліку.

Не встигнувши поговорити з Анжелікою щодо планів віддати її заміж, через дію ліків Арган вибігає до вбиральні. В цей час Анжеліка й Туанетта обговорюють коханого Анжеліки на ім'я Клеант, з яким вона хоче одружитись. Повернувшись, Арган розказує своїй дочці про те, що Анжеліка піде заміж за Тому Діафуаруса, племінника лікаря, що лікує Аргана. Розчарована Анжеліка вибігає з кімнати, а Арган з Туанеттою вступають у суперечку щодо планів хворого, де служниця стає на сторону Анжеліки, а Арган не приховує того факту, що хоче віддати свою дочку за лікаря з корисливою метою. План полягає в тому, що родинні зв'язки повинні допомогти заощадити на лікуванні та мати в своєму будинку лікаря, який у разі чого допоможе при хворобі та надасть ліки і консультації. Під час сварки пана й служниці, де Арган досягнув точки кипіння, Туанетта втекла з кімнати.

До кімнати приходять Беліна, молода дружина Аргана та мачуха Анжеліки. Арган жаліється дружині на служницю, і Беліна викликає на килим Туанетту, де служниця демонструє вдавану прихильність до господарки, а потім залишає подружжя на самоті, де вони починають обговорювати плани щодо заповіту Аргана, згідно з якого Беліна в разі смерті чоловіка отримала у спадок усе майно Аргана, тим самим позбавляючи спадку дочку. Нотаріус, якого завчасно покликав Арган, каже, що так робити не можна, але Арган просить його знайти спосіб обійти закони.

Усю цю розмову слухала Туанетта та розказує Анжеліці про все, що почула. Анжеліка хоче звернутися за допомогою до Клеанта, а Туанетта обіцяє сповісти його про ситуацію.

На початку другої дії Клеант приходиться в будинок Аргана як вчитель вчитель співи Анжеліки. Під час розмови з Арганом, Клеант дізнається в яку біду потрапила Анжеліка.

Туанетта повідомляє, що прибув Тома Діафуарус. Арган на радощах попросив Клеанта зостатися, щоб познайомити його з з молодим лікарем та запросив на весілля, яке відбудеться за чотири дні. Клеант неохоче погоджується.

Тома Діафуарус вражає всіх присутніх своєю дивакуватістю, Арган намагаючись пом'якшити незручну ситуацію просить Анжеліку заспівати. Разом з Анжелікою, Клеант співають пісню, яка завуальовано описує ситуацію в якій опинились молоді закохані. Але Арган запідозривши, що з текстом щось не те, зупиняє виступ і наказує дочці заприсягнути Томі Діафуарусу в вірності, але дівчина відмовляється, кажучи, що дуже мало вони знайомі, щоб бути коханими. Це призводить до сварки з мачухою, де Анжеліка відповідаючи на випаді Беліни натякає на те, що її мачусі байдуже з ким одружуватися і на цьому вони виходять з кімнати. Після того, як Беліна й Анжеліка пішли, Арган просить свого майбутнього зятя перевірити стан свого здоров'я. Після цього процесу гості йдуть, а Беліна перед тим як піти до нотаріуса, приходиться до Аргана, щоб повідомити про те, що бачила як в своїй кімнаті Анжеліка розмовляла з Клеантом. Це розлютило Аргана через що він слабне.

В третій дії до Аргана приходиться його брат Беральд, який хоче допомогти Анжеліці та Клеанту бути разом. Але раптом ліки починають діяти і Аргану доводиться бігти до вбиральні. Туанетта користуючись нагодою і попросила Беральда допомогти їй викрити Пургона і довести, що її пан не хворий і лікарі дурять його. А ще вмовити Аргана, щоб він видав свою дочку за коханого, а не за лікаря. Беральд згоджується на це. Між братами починається суперечка щодо того за кого повинна йти заміж Анжеліка та планів Аргана віддати її в монастир. Суперечку перериває аптекар, якого послав Пургон щоб зробити промивальне хворому. Беральд вигнав аптекаря, після чого приходиться розлючений Пургон, який відмовляється від Аргана.

Арган зневірений тим, що лікар відмовився від нього та думає, що пропав. У цей момент прийшла переодягнена в лікаря Туанетта. Вона розкритикувала Пургона і посіяла в у своєму господарі сумніви щодо лікарів та їх методів лікування.

Беральд повертається до теми майбутнього Анжеліки, а Арган вкотре клянеться, що віддасть дочку в монастир. Це наводить Беральда на думку, що ця ідея належить комусь іншому. Туанетта перериває сварку братів пропонуючи перевірити дружину й дочку на вірність. Туанетта пропонує пану прикинутись мертвим. Першою приходять Беліна. Дізнавшись про смерть чоловіка Беліна розкриває своє справжнє обличчя й Арган почувши про її плани та образи в його бік схопився прогнав дружину зі свого дому. Далі черга Анжеліки. Вона дізнавшись про смерть батька заплакала та поклялася не виходити ні за кого заміж, щоб виконати останню волю батька. Побачивши любов і відданість доньки, Арган погодився на те, щоб вона одружилась з Клеантом, за умови якщо той зробиться лікарем. Проте Беральд з цим не згоден, він пропонує Аргану самому зробитися лікарем. Арган не впевнений, що зможе ним стати, але брат вмовляє його спробувати, кажучи, що він вже запросив своїх знайомих лікарів на посвяту Аргана. Поки Арган біжить готуватися, приходять актори, що грають лікарів і проводять головному герою посвяту в лікарі.

РОЗДІЛ 2 «МЕТОДИКА РОБОТИ НАД СЦЕНІЧНИМ ОБРАЗОМ»

2.1. Характеристика та аналіз образу Аргана

Арган є тривожною людиною, яка під маскою іпохондрії (стан при якому людина надмірно та невиправдано тривожиться щодо стану свого здоров'я) несвідомо для себе приховує страх самотності. Через цей страх він сильно прив'язаний, або, точніше, залежний від своєї дружини Беліни, яка експлуатує тривогу чоловіка для маніпуляцій над ним. Разом з тим, страх самотності та одержимість лікуванням відривають його від реальності поміщаючи його в бульбашку відірваності від реальності, що змушують робити його вчинки, які шкодять всім навколо, та й самому Аргану. Є багато прикладів: намагання віддати Анжеліку спочатку заміж, а потім через її непокору до монастиря (тобто, ігнорування бажань власної дочки); намагання побити свою покоївку за те, що вона відстоює свою думку; в усьому слухатися дружини, яка вмовляє Аргана в обхід закону переписати весь спадок на неї і позбутися дочки, та підтримує його тривоги для того, щоб ліки скоріше загубили героя; не дослухатися до Беральда, рідного брата, який аргументовано та спокійно пояснює Аргану в чому він неправий, і в той же час “хворий” ображається на все це і з підвищеним тоном розмовляє з рідною людиною, ще й вперто не хоче визнавати своєї неправоти та фанатично захищає свою дружину і не помічати як вона ним маніпулює. Страхи Аргана змушують його довіряти не собі та здоровому глузду, а людям, яких він вважає авторитетом (лікарі), і тим хто підтримує його ілюзію хворобливості (в першу чергу, його дружина), а також змушує надто сильно сподіватися не на власні сили, а на інших людей, часто лицемірних, неброзичливих чи некомпетентних. Також в Аргана з'явилась залежність від абсурдних “ритуалів”, як наприклад, наспівування пісні чи обов'язковості пройти визначену кількість кроків по кімнаті.

Через цей образ автор п'єси показує нам наслідки фанатичного захоплення речами, які в нормальній кількості були б корисними для людини (“що занадто - те нездро”). Надмірне або маніакальне захоплення та

переживання щодо власного здоров'я, які могли призвести до потенційної смерті Аргана, нещасливої долі його дочки, здійснення планів Беліни, після чого вона покине свого чоловіка, що в свою чергу призведе до того, що Арган опиниться в своєму найбільшому жахитті - він залишиться сам один. І схожа доля може чекати абсолютно будь-яку людину. Люди здебільшого не усвідомлюють наскільки страшно бути самотнім. А відірваність від реальності й життя у власних ілюзіях веде до обмеженості людини, нездатності адаптуватися і взаємодіяти зі світом і людьми, що призводить занепаду внутрішнього світу людини. Від таких людей з часом відвертаються, і вони не матимуть великих шансів для виходу з ізоляції. А ізоляція призведе до ще більшого занепаду та деградація, і в кращому випадку така людина буде існувати поза суспільством, а в гіршому ця людина може зашкодити іншим.

“Благі наміри вистелюють дорогу в пекло”. Навіть бажаючи всього найкращого як для себе, так і для інших, важливо не забувати дослухатися до себе і до інших. Не потрібно вирішувати щось не обдумавши, а якщо це стосується життя інших (особливо, дітей), то, здавалось, гарні рішення, які були прийняті необдуманно, без урахувань чужих потреб, наслідків у майбутнього й тільки виходячи з власного бачення ситуації і світу . Усе це може прийти до страждань як людини, яка хотіла блага, так і тих людей, які це “благо” отримали.

На велике щастя, в п'єсі обставини склалися не настільки погано. В Аргана були люди, які вчасно змогли, як мінімум, послабити вплив його манії та звільнити Аргана від маніпуляцій дружини та принести його дочці щастя.

2.2. Образ Аргана та його взаємовідносини з іншими персонажами

Туанетта. Покоївка Аргана, з якою він на початку в досить конфліктних стосунках. Вони сперечаються про те, чи є в Аргана хвороба, якою повинна бути доля Анжеліки, чи дурять лікарі Аргана, щоб витрусити з нього гроші (“Знайшли собі дійну корову” - те, що каже Туанетта, коли бачить рецепти з ліками на столі свого господаря). Все дійшло до того, що Аргана хотів вигнати служницю. Але його ставлення до Туанетти змінюється на краще після того як

Беліна вмовила свого чоловіка не виганяти її та навела для цього купу аргументів, включаючи демонстрацію вірності Туанетти (вдаваної з її боку) до Беліни (цей момент розберу трохи згодом).

Після розмови з Беліною, Арган починає ставитися до Туанетти м'якше. В другій дії є тільки одна сцена на початку, де Арган один раз лає служницю, називаючи її негідницею. Але на відміну від першої дії, він робить це м'якше, вочевидь пам'ятаючи про те, що йому казала дружина. Покращенню їхніх відносин сприяє й те, що Туанетта на деякий час припинила показувати свої справжні наміри та підігрувала фантазіям Аргана.

В третій дії їхні відносини досягають найбільшої неконфліктності з боку Аргана. Настільки, що він дружньо і по-дитячому кличе познайомитися з лікарем, який дуже на неї схожий. і, навіть, починає прислухатися до неї та погоджується (хоч з невеличким острахом) на ідею Туанетти, щоб прикинутися мертвим заради перевірки дружини й дочки.

Анжеліка. Дочка Аргана. На початку може скластися враження, що головний герой думає про свою дочку як про інструмент, що може допомогти здійсненню його плану, хоча при цьому він, вочевидь, думає і про те, щоб у Анжеліки була можливість після його смерті не збідніти (тобто, він хоче прилаштувати її в житті). Хоч він і казав, що у випадку незгоди з його рішенням, він віддасть дочку в монастир, але це прозвучало дуже невпевнено, що підмітила Туанетта, сказавши, що в Аргана добре серце.

Таке добре ставлення тривало до моменту, коли Анжеліка вирішила піти всупереч волі батька та піти у конфронтацію з мачухою. Попередньо налаштований Беліною Арган, почав зовсім не зважати на почуття дочки і сильно виправдовуватися перед дружиною за поведінку Анжеліки та приймати думку, що дочку треба віддати в монастир (хоча, в ньому досі присутня невпевненість щодо цього рішення, коли він передумує віддавати її на наступний день, і натомість вирішує зробити це післязавтра).

Впродовж третьої дії Арган продовжує наполягати на тому, щоб відправити дочку в монастир, і навіть брат не може переконати його вчинити

інакше. Все змінюється в кінці, коли Арган прикидається мертвим, щоб перевірити дочку. Анжеліка демонструє свою відданість батьку, що змушує Аргана відкрити свої очі, зрозуміти свою неправоту та дозволити дочці обирати свою долю самостійно (хоч з нюансом у вигляді умови, щоб Клеант, коханий Анжеліки, став лікарем).

Беліна. Дружина Аргана. Персонаж, до якого Арган ставиться найбільш прихильно. У моментах, видно як Арган ніжно та по-дитячому ставиться до Беліни. Вона йому, неначе, матір, що оберігає свого маленького улюбленого синочка, вислуховує його скарги, істерики, задовольняє капризи та обережно направляє його в той бік, який потрібен Беліні.

Лікарі. Авторитетні люди для людини, яка не розуміється на медицині та щиро вірить в те, що вона хвора й їй потрібне лікування (тобто, для Аргана). Він сильно їм довіряє, не ставить під сумнів їхню компетентність і беззаперечно вірить у все, що вони скажуть (навіть, в моменти, де неозброєним оком видно, що вони несуть якусь маячню чи кажуть, що Аргану стає все гірше й гірше, або наполягають на ампутації кінцівок чи ока). Арган приймає їхні слова настільки легко, що він серйозно думав, що після прокльону від свого лікаря, медицина “мститься за себе” й від цього дуже скоро помре.

Беральд. Брат Аргана. Дуже помітно, що це дуже не схожі одне на одного люди, хоч вони й близькі родичі. Можливо, це й стало підґрунтям для розбіжностей у їх поглядах і небажанні дослухатися до старшого брата. Не дивлячись на це, Арган ставиться до брата прихильно й невороже (окрім моментів суперечок). І після того, як головний герой побачив, що Беральд був правий щодо ставлення Беліни до свого чоловіка, Аргана було легко переконати в тому, щоб він зробився лікарем.

2.3. **Робота над характером та характерністю**

Для передачі іпохондричної натури образу та його страху самотності використовуються надмірні реакції, які комедійний жанр п'єси дозволяє. Показується надмірна тривога та злість в моменти його самотності. Через пісню “О природо...” передається його радість і полегшення не скільки

фізичного самопочуття, скільки морального. На миті, коли він наспівує пісню, він стає вільним, наче здіймається в небо як птах, вириваючись з кайданів власних ілюзій і страхів.

2.4. Надзавдання та наскрізна дія

Для Аргана надзавданням можна вважати бажання не бути самотнім і не померти на самоті, що проявилось у постійному приверненні уваги до себе та акцентуванні на своїй “хворобі”.

Наскрізними діями є:

- бажання зекономити на ліках, щоб можна було їх більше дозволити собі в майбутньому;
- видати дочку заміж за лікаря, щоб разом з лікарем, який завжди буде поруч, щоб дати ліки, залишилася поруч й рідна дочка Анжеліка;
- також видача дочка за лікаря потрібна для того, щоб зблизитися з заможним лікарем Діафуарусом;
- прив'язати свою дружину до себе заповітом, щоб вона точно не покинула його.

РОЗДІЛ 3 «СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ ОБРАЗУ АРГАНА»

3.1. Використання виразних засобів для становлення сценічного образу (голосова та пластична характеристики, темпоритм ролі)

Під час втілення сценічного образу використовувався високий голосовий регістр, який допомагав краще передати інфантильність персонажа та працював на комедійну складову вистави. А на моментах де Арган співає свою радісну пісеньку “О, природо...” голос стає низьким від намагання героя імітувати співаків, яких він бачив у театрі.

За допомогою пластики вдалося передати різні емоційні стани персонажа. У моменти, коли герой “забуває” про свою хворобу та під час сильної емоційності (радості чи злості) він є дуже активним і рухливим. Під час діалогів з Беліною його рухи є м’якшими і ніжними, вони демонструють його прихильність до своєї дружини та особливе ставлення до неї. Але, коли щось іде не по плану Аргана чи він доведений до точки кипіння (як наприклад, на початку вистави під час сварки зі служницею), він згадує про свою “хворобу” та стає повільним, скутим.

3.2. Костюм, грим та реквізит

Костюм персонажа складається з таких елементів:

- Помаранчева шапочка, що допомагає герою прикрити вуха і не застудитися. Також додатково маскує моє довге волосся;
- Марлева тканина;
- Сірий шарф, обмотаного навколо шиї, і яким Арган в першій дії намагається бити Туанетту;
- Сіра рубашка;
- Товстий темно-зелений халат, який робить мою тонку фігуру широкою для підкреслення того, що Арган не такий хворобливий як він про себе думає;
- Зверху темно-зеленого одягнений синій халат, який маскує хитрощі зі збільшення фігури;

- Чорні штани;
- Чорні туфлі;
- Окуляри.

Був використаний такий реквізит:

- 4 папери А4 розрізаних надвоє. Призначені для зображення рецептів, які Арган читає на початку вистави;
- 2 папери А4, які зображають документи;
- Два зошити, в одному з яких Арган перевіряє рахунки;
- Олівець, яким пише Арган;
- Дзвіночок, обмотаний фольгою для ілюзії того, що він зроблений зі срібла;
- Графін з водою;
- Стакан з водою;
- Скринька з баночками, які зображують ліки, що п'є герой.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи свою роботу, я хочу звернути увагу на те як вплинуло життя Мольєра на написання п'єси "Удаваний хворий" починаючи зі схожостей з біографією Мольєра (сім'ю покинула матір через смерть від хвороби, неблизькі стосунки з батьком, наявність мачухи). В п'єсі помітний скепсис автора щодо лікарів і їхніх методів лікування, бо медицина в часи життя Мольєра була дуже далекою від ідеалу, а можливість продовжити собі життя давала надію людям на те, що їхнє життя не закінчене, чим могли користуватися недоброзичливі люди, які нічого не знають про лікування, а просто наживаються на людській безнадії.

У ході роботи опанування навичок аналізу матеріалу, образу та засобів сценічного втілення, щоб донести до глядача ідею, яку закладав автор у свій *Були виконані такі завдання:*

- була досліджена біографія Мольєра
- проаналізований характер персонажа, його взаємовідносини з іншими персонажами п'єси;
- досліджена проблематику п'єси і персонажа;
- проаналізована актуальність проблематики;
- досліджені засоби практичного втілення цього сценічного образу.

У роботі було досліджено характер персонажу та його взаємодія з іншими персонажами п'єси. Арган є персонажем з високою тривожністю та сильним страхом самотності, яка впливає негативно на його життя та взаємовідносини з іншими персонажами п'єси, що приносять іншим людям нещастя. І в той же час, негативним впливом страхів персонажа користуються недорозумні особи, що мають великий вплив на розум Аргана.

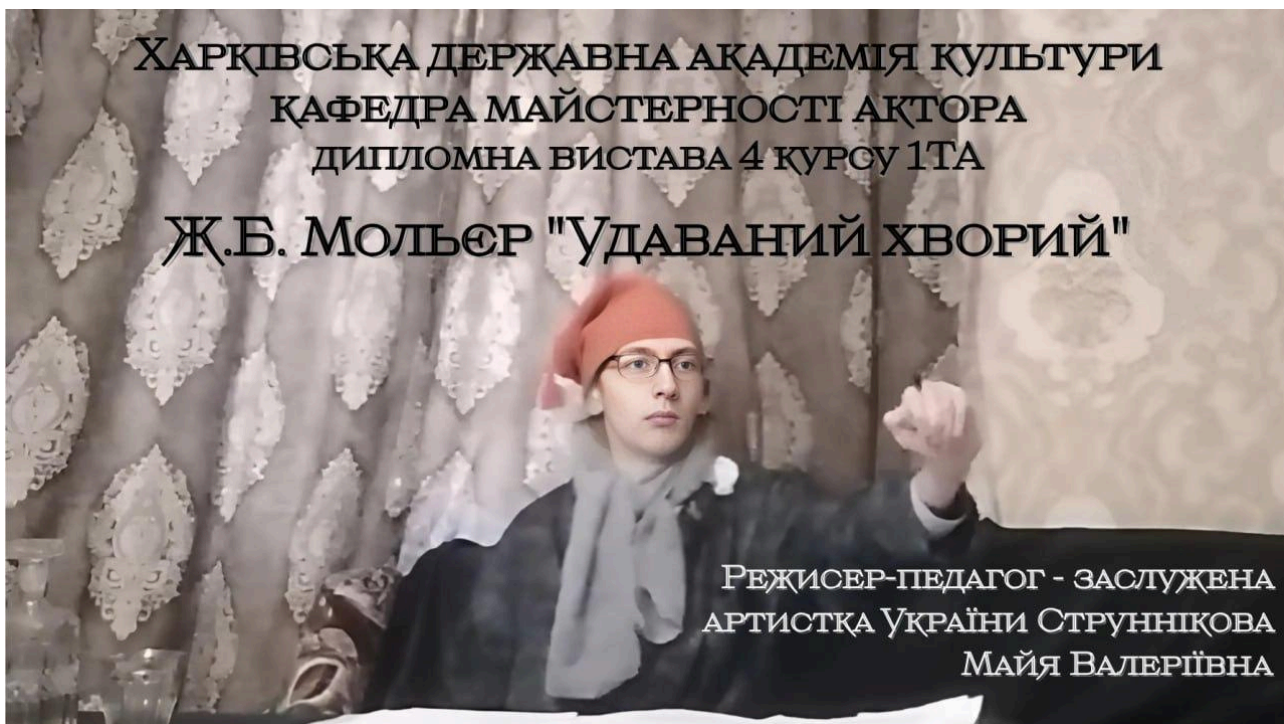
Актуальною проблематикою п'єси й образу є надмірне переживання, що призводить до відірваності від реальності, втечі від проблем, занепаду особистості й ізоляції від світу. Навіть, у наші часи це досі актуальна проблема, бо люди по своїй природі схильні уникати реальності, обмежувати свій світогляд. Через це люди не можуть розвиватися, а разом з тим розвивати своє оточуюче середовище, а далі й суспільство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інтернет ресурс: <https://www.britannica.com/biography/Moliere-French-dramatist>
2. Інтернет ресурс: <https://www.ebsco.com/research-starters/history/moliere>
3. Інтернет ресурс: <https://www.mediaclasse.fr/lectures/346>
4. O'Malley, John W. (2014). *The Jesuits; a history from Ignatius to the present*. London: Sheed and Ward. p. 30.
5. Simon, Alfred (1987). *Molière, une vie*. Lyon: La Manufacture. pp. 520–21.
6. Martin Barnham. "The Cambridge Guide to Theater". Cambridge Univ. Pr., 1995, p. 472.
7. Au, Susan (2002). *Ballet and Modern Dance - Second Edition*. London: Thames & Hudson LTD. p. 23-26. ISBN 978-0-500-20352-1.
8. Pavlovski, Linda (2001). "Molière: Introduction". Gale Group, Inc. Retrieved 28 November 2007
9. Інтернет ресурс:
<https://en.chateauversailles.fr/discover/history/great-characters/moliere>
10. Іпохондрія // Українська мала енциклопедія : 16 кн. : у 8 т. / проф. Є. Онацький. — Накладом Адміністрації УАПЦ в Аргентині. — Буенос-Айрес, 1959. — Т. 2, кн. 4 : Літери Ж — Й. — С. 552.

ДОДАТКИ

1. Афіша

2. Сценічне втілення

